

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราเป็นชาวพุทธ เราภูมิใจมากกว่าเราเป็นชาวพุทธ เกิดมาพบพุทธศาสนา เกิดมาพบพุทธศาสนา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แต่พวกเราจมปลักอยู่กับกิเลสตัณหาความทะยานอยาก หัวใจไม่เคยโผล่ขึ้นมาจากแสงสว่างเลย ฉะนั้น เราภูมิใจแต่ชาวพุทธ เราภูมิใจ เราภูมิใจเหมือนกับเราชาวพุทธที่ทะเบียนบ้านไหน เราเป็นชาวพุทธที่ทะเบียนบ้านไหน แต่ความรู้สึกนึกคิดในความเป็นพุทธมันไม่เกิดขึ้นมา เวลาภาวนากันเราก็อยากภาวนาให้ได้มรรคได้ผล ความภาวนาได้มรรคได้ผลมันเกิดมาจากไหนล่ะ? มันเกิดมาจากอำนาจวาสนาบารมีของตัวเอง

แล้วพอเกิดอำนาจวาสนาบารมีของตัวเอง เห็นไหม เวลาทางโลกเขาก็ทำการประชาสัมพันธ์กัน เขาว่าเขามีวาสนามาก เวลาเกิดขึ้นมาพ่อแม่ฝันเห็นว่าข้างเผือก เกิดมาก็เป็นคนนั้นคนนี่ จริงหรือ? อำนาจวาสนาบารมีมันเกิดมาจากหัวใจ ถ้าหัวใจมีอำนาจวาสนาบารมี เวลาความรู้สึกนึกคิดอันนั้นมันไม่เฉไฉออกไปนอกเรื่องนอกราว ถ้ามันเฉไฉออกไปนอกเรื่องนอกราว เห็นไหม เวลาเรามาเราตั้งใจเราอยากจะทำปฏิบัติปฏิบัติของเราขึ้นมา เราอยากทำอะไรล่ะ? เราอยากทำความสงบของใจ แต่หัวใจมันไม่เข้าใจ หัวใจมันไม่รู้ มันบอกว่าความสงบคือความว่าง

ความว่างก็เรียกว่าว่าง มันสร้างความว่างขึ้นมา ทั้งๆ ที่ตัวมันเองไม่เป็นความว่าง ถ้าเรากำหนดพุทโธ พุทโธบอกอันนี้ไม่ใช่ อันนี้เป็นสมณะ อันนี้เป็นคำบริกรรม จิตมันส่งออกไปส่งออกไปสู่พุทธะ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เพราะเราจะแสวงหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หาผู้ตื่น นี่มันยังโง่อยู่ พุทธะ พุทโธ พุทโธ จนมันเป็นตัวมันเอง มันพุทโธไม่ได้ ถ้ามันพุทโธไม่ได้มันไม่เฉไฉออกไปนอกเรื่องนอกราวไหน ถ้าเราไม่นึกพุทโธ พุทโธมันก็ไปของมันรื้อยแปดพันเก้า มันไปตามแต่กำลังของมัน

เรากำหนดพุทโธ พุทโธของเรามันเกิดมาจากไหนล่ะ? มันเกิดจากอำนาจวาสนา ถ้าใครมีอำนาจวาสนานะมันมีความะใจ เวลาจิตมันแลบไปแลบมามันอะใจ อันนี้ใช่ อันนี้ไม่ใช่

ทำไมมันเป็นอย่างนี้? ทำไมไม่เป็นอย่างนี้? แต่ถ้าคนไม่มีอำนาจวาสนานะ อืม ว่างๆ ว่างๆ มันสร้างภาพว่างๆ อำนาจวาสนานะ คุณิเรากูทางทิเบต เห็นไหม ทิเบตเวลาเขากราบไหว้เขานอนไปนะ เขานอนเพื่ออะไรล่ะ?

เขานอนเพราะในพระไตรปิฎก พระโพธิสัตว์จะทำทางให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อเดินไป มันเป็นทางทำยังไม่เสร็จ พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินมาแล้วก็นอนลงไปเพื่อให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหยียบร่างนั้นไป พอเหยียบร่างนั้นก็พยากรณ์ว่าต่อไปจะเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชื่อสมณโคดม ทีนี้ชาวทิเบตเขาก็เอาสิ่งนี้เวลาเราทอดกายให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เอาร่างเราเป็นทางเดินไป มันได้บุญกุศลไง เขาก็นอนทอดร่างไป

เวลาเขาออกจากบ้านนะ เขาจะไปแสวงบุญของเขา เขาจะกลับบ้านของเขา ทางเป็น ๑๐ กิโลเมตร ๒๐ กิโลเมตรเขาจะนอนของเขาไปด้วยความเชื่อความศรัทธาของเขา แต่มันขาดไปไง ขาดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเหยียบบนร่างเขาไป ถ้ามีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้มีบุญกุศล ผู้มีบุญกุศลตามความเป็นจริงมันจะได้บุญขึ้นมา แต่ทำเป็นพิธี นอนทอดร่างนั้นไปแล้วใครเหยียบ บุญมันเกิดตรงไหนล่ะ? นอนทอดร่างนั้นไปเพราะความเชื่อของเรา

นี่ก็เหมือนกัน เราสร้างอำนาจวาสนาบารมีของเรา เห็นไหม เราทำอะไรของเรา นี่เราสร้างอำนาจวาสนาบารมี สร้างกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก ยิ่งสร้าง ทุกคนจะบ่น ทำบุญแล้วไม่ได้บุญ เอ็งทำบุญแล้วไม่ได้บุญ เอ็งทำบุญเอาอะไรกัน? ทำบุญก็เพื่อเสียสละไง เพื่อจาคะ เพื่อเอะสิ่งที่ตระหนี่ถี่เหนียวในหัวใจมันออกไป ถ้ามันเอะสิ่งที่ตระหนี่ถี่เหนียวในหัวใจมันออกไป สิ่งที่เป็นทิวฐิมานะ สิ่งที่เป็นความเห็นผิดมันต้องเปิดออก

ถ้ามันเปิดออกขึ้นไป นี่ทำบุญ นี่เขาสร้างมรรคสร้างผลกันทีนี้ ถ้าสร้างมรรคสร้างผลทีนี้หัวใจเราทำอะไรเพื่ออะไร? อามิสนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนทนะ อานนท เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานนะ ตั้งแต่ทวดดา อินทร์ พรหมลงมาเลย มาสาธุการ มาเสว้าโศกเสียใจเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน ดอกไม้ทิพย์ ดอกไม้ทั่วไป ดอกไม้จากมนุษย์ ดอกไม้...เขามาสรรเสริญคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก

“อานนท เธอบอกเขานะให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด อย่างบูชาเราด้วยอามิสเลย”

ถ้าบูชาด้วยอามิสมันก็สร้างบุญกุศล เสียสละเพื่อจาคะ แต่ถ้าปฏิบัติบูชามันเข้าสู่หัวใจไป เพราะหัวใจมันจะปฏิบัติบูชา ถ้ามันปฏิบัติบูชาแล้วมันจะไม่มาเถียงกันไง มันไม่มาเถียงกัน ไม่มาเถียงกัน เพราะอะไร? เพราะต่างคนต่างเข้าสู่ความจริง ถ้าเข้าสู่ความจริงมันอันเดียวกัน ความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ตาย แต่ไอ้ความรู้สึกนึกคิดของเรานี้มันตาย มันตายเพราะอะไร? เพราะมันต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างบาดหมางกันไง

แต่ถ้าเป็นความจริงมันไม่ตาย พอมันไปสู่ความจริงอันนั้น พอสู่ถึงความจริงอันนั้น อันที่เราทำกันนั้นมันเป็นกิริยา เป็นวิธีการ เป็นพาหะ เป็นความที่เราจะเข้าไปสู่ความจริงของเรา ถ้าเราเข้าสู่ความจริงของเรานะ สิ่งที่มีมันแตกต่างกันเป็นจิตเป็นนิสัย สิ่งที่มีมันแตกต่างกันมันแตกต่างกันได้ แตกต่างกันได้เพราะความชอบ ความชอบความเห็นของคนมันแตกต่างกัน แต่พอเข้าไปถึงจุดความจริงแล้ว ความจริงมันเป็นอันเดียวกัน มันจะแตกต่างกันไปไหน?

ถ้าความจริงอันเดียวกันนะ อืม เอ็งก็บ้า ช่างก็บ้า หนูก็บ้า นี่ก็...เพราะความบ้าไง แต่บ้าอันนี้ถ้ามีเจตนาที่ดีมันเป็นมรรค เพราะเราไม่มีการแสวงหา เราจะไปสู่ความจริงอันนั้นได้อย่างไร? แต่เราเข้าสู่ความจริงนั้น วิธีการ วิธีการก็คือวิธีการ ฉะนั้น วิธีการเราตรวจสอบทดสอบของเรา ถ้าวิธีการมันสมควรกับเรา ถ้าสมควรกับเรานั้นก็จะให้ผลกับเรา ถ้ามันไม่สมควรกับเรา เราต้องมีอุบายวิธีการแสวงหา พลิกแพลง

ถ้าไม่มีอุบายนะเราเชื่อ เห็นไหม เขาบอกคนชื่อสัตย์ดี ไซ่ ชื่อสัตย์ดี แต่เชื่อไม่ดี ถ้าเชื่อนะ เชื่อกิเลสมันชี้หัวเอา แต่ถ้าชื่อสัตย์ มีสัจจะ มีความจริง มีการตั้งเป้าหมาย แล้วมีการพยายามกระทำของเรา ถ้ามีสัจจะอย่างนี้ดี ถ้ามีสัจจะแล้วมันไม่ได้ผล มันไม่ได้ผล มันไม่มีผลก็ต้องมีอุบาย

ฉะนั้น เวลาเราบอกนะ เวลาจะเป็นอุบายอันนี้ไม่ได้ อันนี้เป็นการย้ายต้นไม้ ปลุกต้นไม้ แล้วมันจะไม่งาม แต่ถ้าต้นไม้ที่มันตายแล้วปักไว้มันจะงอกงามไหมล่ะ? ไอ้ความเชื่ออันนั้นมันก็เหมือนสิ่งที่ตายแล้ว มันไม่มีอุบาย ไม่มีเขาวนั้ปัญญา ไม่มีการแสวงหาเลย ต้นไม้ที่มันตายแล้วรดน้ำพรวนดินเท่าไรมันก็ไม่เกิดหรอก แต่ต้นไม้ที่มันไม่ตายนะ ไบมันเฉา ไบมันต่างๆ เราก็รดน้ำพรวนดินมัน

นี่รดน้ำที่โคน ผลมันจะออกสู่ใบ สู่ดอก เห็นไหม รดน้ำที่โคน เราก็เหมือนกับตั้งสติที่หัวใจ เวลามันเกิดความฟุ้งแล้ว มันฟุ้งแล้วขึ้นมาจากที่ไหนล่ะ? ถ้ามันเกิดการฟุ้งแล้วขึ้นมา

เห็นไหม รดน้ำที่โคน ผลมันจะออกที่ปลาย แต่เราอยากได้ที่ปลาย อยากได้ที่ผลก้นนะ อยากกินแต่ผล อยากได้แต่ผล ต้นมันไม่เคยเหลียวแล หัวใจของเรามันสุขมันทุกข์ แล้วเราก็มองแต่สิ่งที่กิเลสมันหลอกมันล่อ ถ้าได้อย่างนั้นแล้วจะพอใจ ใคอย่างนี้แล้วจะพอใจ แล้วสิ่งใคมันพอใจบ้างล่ะ? มันไม่เคยได้สิ่งใคแล้วมันพอใจเลย มันใคมาแล้วมันจะเอาใคให้มากขึ้น มันจะเอาสิ่งใคที่ละเอียดมากขึ้น เราก็ดูต้องแสวงหามากขึ้น แต่เมื่อไหร่ที่ใคไม่เอา ละ วาง นี่มันจะพอ รู้จักละ รู้จักวาง ใคไม่เอา ใคไม่เอา พอแล้ว

“ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด”

ถ้ามีการพลัดพรากเป็นที่สุดนะ ระหว่างที่มันจะพลัดพรากเราจะทำอะไร? เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญานิยามมานะ มาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมมาทั้งนั้น

เราก็มองกัน สิ่งใคเกิดกับเรานี้มันเกิดจากการกระทำของเราทั้งนั้น เราตัดสินใจถูกตัดสินใจผิด เราวิเคราะห์ถูก เราวิเคราะห์ผิด เรามีจิตนิสัยอย่างนี้ คำว่าจิตนิสัยอย่างนี้เพราะเราย้ำคิดย้ำทำจนเป็นความเคยชินของใจ เพราะใจมันเคยชินอย่างนี้มันก็คิดอย่างนี้ มันก็ทำอย่างนี้ แล้วเราพยายามจะเอาชนะมันเราจะแก้ไขใค? ถ้าเราจะแก้ไขใคของเรา เห็นไหม เราทำทั้งนั้น แล้วมันทำแล้วทำถูกทำผิดก็อยู่ที่เรานิสัย พุทธโธแล้วมันได้ผลใค? มันได้ผลมันต้องมีอุปนิสัย

รถ รถติดหล่ม รถติดหล่ม เราจะเอาใคไรรถของเราให้พ้นจากหล่มนี้ไป เราจะเอาใคไรมาถอด เราจะเอาใคไรมาลาก เราจะดิ้นรนใคไรให้รถนี้พ้นจากหล่มนี้ไป จิต จิตที่มันภาวนาแล้วมันไม่ได้ผล มันไม่ได้ผลเพราะอะไร? ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ผล ทำไมครูบาอาจารย์ของเราได้ผล? ก็คนเหมือนกัน ท่านก็คน เราก็คง

แต่อ่านาจนาวาสนาบาารมีมันต่างกัน ใค ต่างกันที่เขาวนัปัญหาญานะ ถ้าเขาวนัปัญหาญานะเข้ากันโดยธาตุ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก บอกว่าเวลาถูกศิษย์ของพระสารีบุตร ผู้ใคมีเขาวนัปัญหาญานะชอบ ฟังพระสารีบุตรแล้วเข้าใจ จะปฏิบัติในแนวทางของพระสารีบุตร ผู้ใคที่ถุทธิมีเดชเวลาฟังพระโมคคัลลานะ เห็นไหม ชอบ นี่ชอบโดยธาตุ น้ำคือน้ำ น้ำมันคือน้ำมัน มันแยกของมันไป

นี่ก็เหมือนกัน ชอบโดยธาตุ นี่เวลาธาตุมันเป็นอย่างนั้น เวลาบอกว่าลูกศิษย์เทวทัตชอบ ลามกเหมือนกันเลย นี่มันชอบโดยธาตุ ถ้าโดยธาตุ ธาตุมันก็คือธาตุ แต่ถ้าจิตนิสัยของเราล่ะ? ความเป็นจริงของเราล่ะ? ถ้าธาตุมันเป็นแบบนี้ นี่ธาตุคือธาตุนะ แล้วเวรกรรมล่ะ? เวรกรรมเราจะสิ้นไหม? เราจะพลิกแพลงไหม? ถ้าเราพลิกแพลงนะเราจะพลิกแพลงของเราได้ ถ้าเราไม่พลิกแพลงนะธาตุก็คือธาตุ น้ำก็คือน้ำ น้ำมันก็คือน้ำมัน ไปด้วยกันนั่นแหละ แล้วมันจริงหรือเปล่านั้นล่ะ?

นี่มันจริงหรือไม่จริงก็กาลามสูตรไป กาลามสูตรมันตรวจสอบได้ นี่ไม่เชื่อเพราะอาจารย์ของเรา ไม่เชื่อเพราะอนุমানว่าเราพอใจ โดยธาตุ เห็นไหม มันพอใจ มันชอบใจโดยธาตุ ถ้าธาตุของเราเป็นอย่างนี้มันก็เป็นอย่างนี้ เราต้องการน้ำเพื่อดำรงชีวิต เราไม่ต้องการน้ำมันที่จะมาเผา ลนเราหรอก น้ำมันราคาแล้วจุดไฟเผาไหม้ไม่เอา ต้องการน้ำที่ดำรงชีวิต

ฉะนั้น ธาตุของเราถ้ามันเป็นน้ำมัน น้ำมันมันใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้แล้วทำอะไรล่ะ? ทำอย่างไร เราก็ต้องแก้ไขของเรา เห็นไหม นี่เขาวนัปัญหา อันนี้คืออำนาจวาสนา ถ้าอำนาจวาสนา ถ้าธาตุมันเข้ากันไม่ได้เลยนะ มันไปแล้วมันเข้ากันไม่ได้เลย มันรู้สึกอึดอัดขัดข้อง คำพูด คำสอนมันเป็นไปไม่ได้ อย่างนี้เราพลิกแพลง เราพลิกแพลงของเรา กาลามสูตรอย่าเชื่อ อย่าเชื่อ ความเชื่อแก้กิเลสไม่ได้

เวลาศรัทธาความเชื่อ เห็นไหม นี่ทรัพย์ ถ้าคนเราไม่มีศรัทธา ไม่มี ความเชื่อ จะไม่ศึกษา ไม่ค้นคว้า เพราะมีศรัทธามีความเชื่อถึงมีการศึกษาค้นคว้า การศึกษาค้นคว้านั้นมาพิสูจน์ ตรวจสอบความเชื่อของเรา ถ้าความเชื่อ ฉะนั้น ความเชื่อแก้กิเลสไม่ได้ แต่ความเชื่อมันชักลาก ให้เรามาศึกษา ให้เรามาพิสูจน์ใจของเรานะ ให้ความรู้ที่ที่เราสนใจของเรา นี้มาศึกษาเพื่อพิสูจน์กัน

นี่ความเชื่อมีเท่านั้น แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม เราเชื่อผิดๆ ความเชื่อไม่จริงเลย ถ้าความจริงขึ้นมา ความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ตาย พอไปเจอความจริงแล้วนะอย่างไรรู้ก็ไม่ตาย เวลาฆ่าคนตายก็ฆ่าได้แต่ธาตุนี้ จิตนี้ไม่มีวันตาย ถ้าเป็นความจริงแล้วไม่มีวันตาย แต่ถ้าความเชื่อตายเพราะอะไร? เพราะความเชื่อเราเดี๋ยวก็เปลี่ยนแปลงใจใหม่? เดี่ยวก็เชื่อ เดี่ยวก็ไม่เชื่อ เชื่อแล้วก็สงสัย เชื่อแล้วก็จริงหรือไม่จริง เชื่อแล้วก็เป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ได้

ความเชื่อ เห็นไหม ความเชื่อคือความศรัทธา ศรัทธาแล้วพยายามศึกษา ใช้เขาวนปัญญาของเราใคร่ครวญ วิเคราะห์ นี่มันเป็นความจริงไหม? ถ้ามันเป็นความจริงนะให้พิสูจน์ตรวจสอบอย่างใดมันก็จริง มันจะไปอยู่บนรกเอจวิไหนมันก็จริง ความจริงไปอยู่ไหนมันก็จริง แต่ถ้าเป็นความไม่จริง มันไปอยู่บนสวรรค์มันก็ไม่จริง ไปอยู่บนสวรรค์มันก็ไปรบกันบนสวรรค์นั่นแหละ ไปอยู่ที่ไหนมันก็ไปแย่งชิงกัน มันแย่งชิงกันทั้งนั้นแหละถ้ามันเป็นความไม่จริง ถ้ามันเป็นความจริงจะไปแย่งชิงกับใคร?

แค่ความทุกข์ความสุขในหัวใจของเรามันก็เป็นงานที่หนักหนาสาหัสสาครรจ์ขนาดนี้แล้ว งานรักษาใจของเรามันก็สิ้นเหลือที่เราจะดูแลมันแล้วละ แล้วงานข้างนอกสิ่งใดเราจะต้องไปแย่งชิงกับใครอีก? งานของเรานะก็ทำไม่หวาดไม่ไหว ในหัวใจของเรานี้ดูแลไม่หวาดไม่ไหวแล้วละ มันจะไปเอาสิ่งใดมาเผาใจอีก

แต่ถ้ามันเป็นความไม่จริง เห็นไหม นี่มันทฤษฎีมานะไง อยากมานะกล้า อยากเหนือคน อยากอยู่เหนือคน อยากใหญ่กว่าคน อยากควบคุมคน อยากควบคุมโลก อยากควบคุมจักรวาล แต่ไม่ได้ ไม่ได้ เพราะใจของเอ็งเอ็งยังไม่รู้เลย มนุษย์เกิดมามีการพลัดพรากเป็นที่สุด แต่ระหว่างที่จะที่สุดเราจะชวนขวยเอาอะไรกัน?

เราชวนขวยกันมาพอแรงแล้วชีวิตนี้ ทุกอย่างเราก็แสวงหามาแล้ว แต่ในหัวใจของเรา ยังไม่ตรวจสอบมันเลยนะ ของในบ้านเรานี้เราไม่ดูแล ของนอกบ้านพยายามจะแสวงหากัน ของในร่างกายเรา ของในหัวใจเราเราไม่ดูแล เราต้องการลาภสักการะ ต้องการข้าวของเงินทองจากภายนอก แต่เราไม่ดูแลหัวใจของเราเลย ของในบ้านเราไม่รู้จักรักษา แต่อยากได้ของนอกบ้านกัน มันก็เลยเป็นความทุกข์อย่างนี้ไง

อ้าว แล้วจะเอาอะไรกินล่ะ? เราต้องมีกินมีใช้สิ ถ้ามีกินมีใช้เราทำด้วยสติปัญญาของเรา มันไม่ทุกข์ร้อนอย่างนี้ แต่เนี่ยอยากเสมอกัน อยากอยู่เหนือคน อยากใหญ่กว่าคน มันถึงได้ทุกข์ยากใจ ถ้าเราหาอยู่หากินเพื่อดำรงชีวิต ไม่ทุกข์ยากอย่างนี้ ปัจจัยเครื่องอาศัยมันพออยู่แล้ว แต่เราอยากให้มันพิเศษ ยอดเยี่ยม สุดยอดของโลก กิเลสมันเป็นแบบนั้น

ถ้าเรารู้จักรักษาใจของเรา เห็นไหม บ้านของเรา เราดูแลของเรา อำนาจวาสนาเกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ระหว่างที่มีชีวิตนี้จะทำอะไรเพื่อประโยชน์กับหัวใจของเรา เอวัง